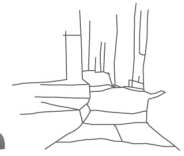

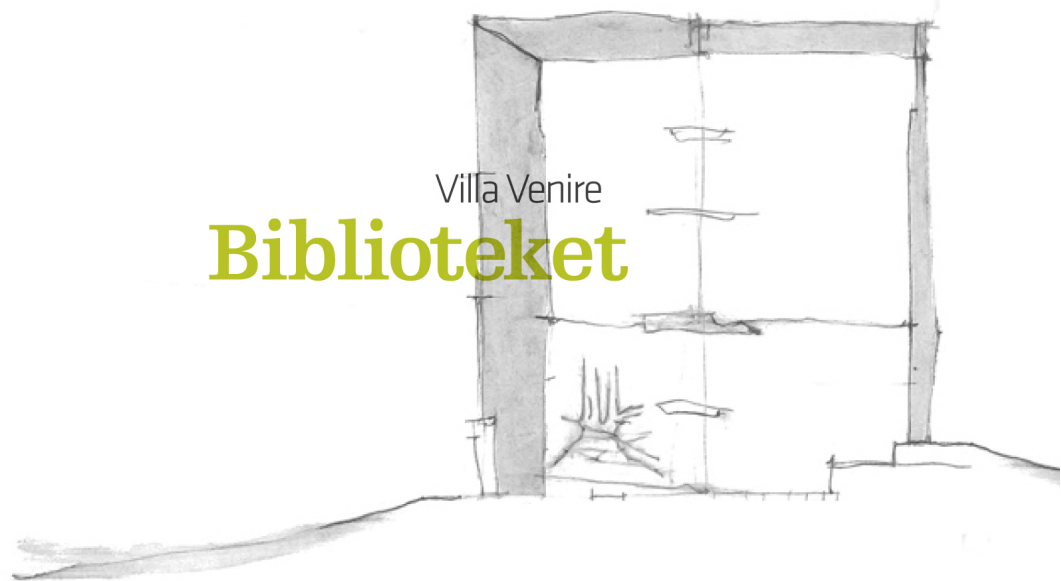
villa
Venire

De utæmmede skaber liv, de tæmmede venter

Af Frederikke Larsen, Villa Venire A/S - april 2011

Villa Venire
Biblioteket

*AFUK eller Akademiet for Utæmmet Kreativitet har i små 25 år udviklet læringstilbud til unge, der ikke uden videre kan tage en videregående uddannelse eller passe et arbejde. I foråret 2011 udbydes kurser kaldet *Idé og Manus*, *Perform*, *Igangsætter Urban Agent* og *Artistlinien*. En opremsning, der måske nok giver en fornemmelse af skolens særegenhed, men ikke på nogen måde indfanger skolens liv, der emmer af vilje, vildskab, villeshed. Jeg mødes med skolens leder Annesophie Bergmann Steen for at talen om villighedens virkning og nødvendighed - i de unges liv og i AFUKs virksomhed.*

AFUK, dengang Gøglerskolen, startede som en drøm om at lave et alternativt tilbud til de unge, der har meget svært ved at få plads til deres villighed i samfundet, til dem der ikke har kræfter nok til villighed overhovedet og til dem, der ikke magter at bære deres villighed igennem. Skolen er faktisk en drøm om at lave en "opdragelsesanstalt", hvor de unge bliver givet den villighed, der gør dem attraktive for sig selv og for de parter, de skal møde efter denne skole. Når de er villige til at tænke: hvordan kan jeg bidrage her?

De unge på skolen i dag er i princippet de samme, som vi mødte, da vi startede skolen. Tiderne ændrer sig selvfølgelig, men det er stadig unge, der ikke rigtig kan passe ind i de tilbud, der er flest af. Der er et enormt spænd. Vi har elever med invaliderende diagnoser. Vi har elever, der er enormt begavede. Eleverne kan ikke, eller kan ikke holde ud, at fungere på et gymnasium eller en erhvervsskole, når de kommer hos os. Nogen kan ikke tåle at være i de store miljøer. Nogen kan ikke koncentrere sig. Nogen kan ikke forstå færdselsreglerne. De kan ikke få hjernerne til at fungere, som de skal. Det kan være, de selvmedicinerer sig med hash, eller de har et traumatiseret liv, de skal have skal ryddet op i, før de kan magte noget som helst andet.

Nogen har en drøm. De er jo i den alder, hvor de burde drømme om en revolution. Men mange af dem har ingen drøm. De kommer med en rygsæk fuld af nederlag og kan ingenting. Nogen kommer, fordi de har hørt, at alle kan være her. Nogen kommer, fordi det er det mindst skræmmende eller det mindst farlige for dem. Vi har elever, der har villighed, noget de vil og længes mod. Nogle af dem er meget ambitiøse, og bliver efterfølgende kendte skuespillere, artister, dramatikere. Og så har vi de før-villige, der først skal opdage, at de er i stand til at ønske sig noget, at de er i stand til at ville noget og at de kan få kræfter til at forsøge sig.

Vores egen villighed, i AFUKs indre virkelighed... Det er sindssygt vigtigt for os, at vi er stolte over, at vi gør netop dette her, og at det er vigtigt for andre end os selv. Villigheden kommer, når man er båret af sagen. Når det føles, som om det er en nødvendighed. Mange af os der arbejder her, kunne sagtens have taget andre valg. Og vi har mange gange stået i situationer, hvor vi skulle tage stilling. Men vi har hele tiden været i gang med at udforske vores virkelighed, så vi har været helt opslugte. Og vi har været mange nok til at kunne forblive engagerede. Der findes også ildsjæle, der kan bære igennem alene. Men jeg oplever, at det er dejligt, når man er flere. Så skal man ikke være alene om at opmuntre sig selv. Hvis jeg havde været filosof, var der måske ingen andre end jeg selv, der kunne se "hvorfor". Ingen, der efterspurgte det, jeg gerne ville formidle. Her har jeg kendt de unge, som jeg gerne ville gå på barrikaderne for. Det er meget nemmere, når der er noget udenfor en selv at være engageret i. Ikke at man skal være opofrende, men det er vigtigt at have et åbenlyst formål, så man

ikke skal tackle sin selvoptagethed oveni det andet, man kæmper med. Man skal simpelthen vide, hvad man løber efter og hvorfor det er nødvendigt. Penge er selvfølgelig også nødvendige for en skole som denne. Vi har aldrig kunnet føle os trygge ved fremtiden. Vi oplevede fra dag ét at være i undtagelsestilstand efter undtagelsestilstand, i katastrofe efter katastrofe – indtil jeg forstod, at det ER tilstanden. Jeg laver da gerne langsigtede planer, men jeg ser i praksis ikke længere frem end et halvt år. Vi skal altid indstille os på nye præmisser. Vi skal altid anstrenge os for at tjene penge. Vi skal altid producere. Kunsten for os har været ikke at sige Hvad er der penge i nu? Så laver vi kurser i dét! I stedet har vi spurgt: Hvilke regi'er er mulige at søge midler fra. Og hvordan kan vi gendigte det, vi gerne vil, så vi kan komme i snak med dem, der skal forstå os? I stedet for at synge klagesange om at blive slået tilbage til start igen og igen, er vi vokset. Vi har lært af at skulle finde ud af, hvordan vi kan anskue nye krav og regler og hvordan kan vi leve op dem. Vi har måttet være kreative, ikke at forveksle med at være musiske, men kreative i betydningen: at øve sig på at få en ny tanke, at være medskabende, at være villige til at bidrage.

Kreativitet er, heldigvis for os, meget i vælten. Som den måde opgaver løses bedst på. Men det er ikke nok at sige "kære medarbejder, nu skal I være kreative!". Det er ikke sådan, det sker. Vi har en hundredårig tradition for at læne os op ad indlærte modeller. Vi ved faktisk godt af egen erfaring, at det indlærte ikke holder et helt liv. Vi ved fra parforhold og opdragelse og meget andet, at livet også kræver hittepåsomhed og kreativitet. Alligevel kan det ske, at vi opgiver, når vi ikke kan finde noget at læne os op ad. Fra min egen opvækst, omgivet af mange kunstnere, har jeg ofte oplevet forskellen på det kreative og det andet. Jeg har mødt kunsterne, der var kommet i stald hos et galleri, hvor de producerede "ægte-sig-selv-værker" og tjente gode penge på duplikere sig selv, mens de blev mere og mere ulykkelige. Mens de kunstnere, der holdt fast i den nødvendighed, der havde sat dem i gang, bevarede glæden ved at skabe.

Det er den tæmmede kreativitet vs den utæmmede kreativitet. Utæmmede betyder, at man udvikler sit instinkt og sin gidelighed til at finde vej. De utæmmede er altid opmærksomme på vandhuller, byttedyr, omgivelserne. De tæmmede venter på fodring. Den gammeldags lønmodtagerholdning, der forhindrer en i at skabe sit liv. Det føles, som om det utæmmede har været min kæphest hele livet. Ingen skal tage min legelyst fra mig. Eller tage den der nødvendighed fra mig. Villigheden er båret af sagen.